

93

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže Joštova 8, Brno	
Došlo:	3 0 -12- 1997
Číslo:	4981/97
Přílohy:	de kadeš
Vyřizuje:	

2A 9/97

5. 1. 1998
2/98-120 BW

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Marie Turkové, v právní věci žalobce Vodárny a kanalizace, Karlovy Vary, a.s., Studentská 328/64, Karlovy Vary - Doubí, zast. advokátkou JUDr. Janou Doškovou, Sibiřské nám. 6, Praha 6, proti žalovanému Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Joštova 8, Brno, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 26.5.1997 č.j. R 36/96,

t a k t o :

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 26.5.1997 č.j. R 36/96 bylo změněno rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž ze dne 31.10.1996 č.j. S 108/96 - 220 tak, že

jednání žalobce v době od 1.1.1994 do 14.10.1996, spočívající v podmiňování svého souhlasu k napojení některých investorů a stavebníků na veřejný vodovod a veřejnou kanalizaci, nebo k navýšenému odběru pitné vody a odvádění navýšeného množství odpadních vod uzavřením smlouvy o poskytnutí jednorázového finančního poplatku, smlouvy o sdružení finančních prostředků nebo smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku investora a úhradu finančních částek v nich uvedených před podpisem kupní smlouvy na odběr pitné vody, je zneužitím monopolního postavení na trhu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v jeho platném znění (dále jen „zákon“). Za toto jednání byla uložena žalobci pokuta ve výši 1 miliónu Kč.

Žalobce se domáhal podanou žalobou zrušení tohoto rozhodnutí, což odůvodnil tím, že v uvedené době uzavřel smlouvy, jejichž obsahem byl závazek druhé smluvní strany poskytnout finanční příspěvek určený na stavby objektů veřejného vodovodu a kanalizace nebo objektů souvisejících na území obce, v nichž se nachází sídlo poskytovatele příspěvku. Tyto smlouvy pak uzavíral z pověření příslušných obcí. Složené finanční prostředky nebyly vedeny jako majetek žalobce a o jejich konkrétním použití vždy rozhodovaly příslušné orgány dané obce, v jejímž vlastnictví také byly objekty vybudované mimo jiné finanční prostředky, i pomocí finančních příspěvků získaných na smluvním základě prostřednictvím žalobce. Bez složení předmětných finančních příspěvků by příslušné stavby objektů veřejného vodovodu a kanalizace nemohly být vybudovány z důvodu nedostatku finančních prostředků obcí. Případné nedodržení závazků zaplacení finančních příspěvků nebylo ze strany žalobce ani příslušné obce nijak sankcionováno, resp. vymáháno. Rovněž nepodepsání smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku nemělo za následek žádnou sankci nebo znevýhodnění vůči ostatním subjektům, podnikatelům či spotřebitelům. Také v žádném případě nevedlo nezaplacení finančního příspěvku k odepření vydání jakéhokoliv povolení orgánu státní správy. Kalkulace finančního příspěvku byla žalobcem prováděna podle stejných kritérií pro všechny smluvní strany. Uvedl, že tedy nezneužil svého monopolního postavení na

újmu jiných podnikatelů ani spotřebitelů ani na úkor veřejného zájmu a má zato, že byl citovaným rozhodnutím žalovaného zkrácen ve svých právech.

Ve svém vyjádření žalovaný především uvedl, že nesouhlasí s názorem, že bez složení předmětných finančních prostředků by příslušné stavby objektů veřejného vodovodu a kanalizace nemohly být vybudovány, neboť žalobce, případně představitelé zainteresovaných obcí měli poskytovat investorům přesné informace o tom, kdy možno realizovat vodohospodářské stavby s ohledem na svoje příjmy a rozpočty a informovat co nejpřesněji o právních předpisech řešících tuto problematiku.

Ze správního spisu soud v nařízeném ústním jednání zjistil tyto rozhodné skutečnosti:

Dne 3.9.1996 bylo zahájeno správní řízení s žalobcem v souvislosti s podmiňováním udělování souhlasu investorů s napojováním na veřejný vodovod a kanalizace, uzavřením smlouvy o sdružení finančních prostředků. K tomu se vyjádřil ředitel žalobce dne 13.8.1996 pan Ing. Antonín Jágl dopisem tak, že zastupitelstva některých měst a obcí rozhodla o vybírání příspěvků od podnikatelských subjektů a pověřila nájemce tohoto zařízení - žalobce - zpracováním návrhu smlouvy zastoupení příslušného města, obce s příslušným podnikatelem. Nezaplacení příspěvku není žádným způsobem vymáháno nebo sankcionováno. Pokud podnikatel uzavře uznávací prohlášení o dluhu, znamená to pouze změnu termínu plnění dříve uzavřené smlouvy. Ani tento dluh není vymáhán. Smlouvy se uzavírají od začátku roku 1992, do 30.6.1996 bylo uzavřeno 158 smluv v celkové hodnotě 15,5 miliónů Kč, realizováno bylo 101 smluv a zaplaceno celkem 9,1 miliónu Kč. Důvody nerealizace smluv jsou nejčastěji nerealizace stavby a nedodržení smlouvy ze strany podnikatele. O použití finančních prostředků takto získaných, které nejsou majetkem žalobce rozhodují jednotlivá města a obce.

Dne 8.7.1996 obdržel žalovaný dopis Dagmar Slekovičové, jímž se na něj obrátila s tím, že prováděla rekonstrukci objektu Krymská a ke kolaudačnímu řízení byla nucena uzavřít se žalobcem smlouvu o poskytnutí příspěvku na rozvoj kanalizační sítě, neboť bez této smlouvy by nemohla být stavba zkolaudována. Vzhledem k tomu, že neměla požadovaný obnos k dispozici, došlo k podepsání uznávacího prohlášení, kde jí byl povolen odklad platby 30.000,- Kč do 31.12.1996. Přiložila smlouvu o poskytnutí finančního příspěvku investora uzavřenou dne 26.1.1996, podle které je předmětem smlouvy poskytnutí finančního příspěvku investorem - paní Slekovičovou - k rozvoji opravy a údržbě vodovodních, kanalizačních a jiných vodořspodářských zařízení na území obce a účelem smlouvy je, že příspěvek umožní investorovi napojení na veřejný vodovod a kanalizaci, nebo u již napojeného objektu zvýšení špičkových odběrů pitné vody a špičkového vypouštění odpadních vod do veřejné kanalizace. Přitom je zde dále uvedeno určení výše příspěvku na veřejný vodovod ve výši 15.000,- Kč a příspěvku na veřejnou kanalizaci ve stejné výši. Přitom doklad o zaplacení podle čl. VI odst. 2 předloží investor při uzavírání smlouvy na odběr pitné vody a odkanalizování, které předchází kolaudačnímu řízení. Podle uznávacího prohlášení z téhož dne se investor zavazuje uhradit částku 30.000,- Kč do 31.12.1996 a uznává sjednaný poplatek z prodlení ve výši 0,5 % každé splátky od data splatnosti do vyplacení.

Obdobně se vyjádřil i pan Jiří Procházka (FIT KLUB BOBA), který doložil rovněž smlouvu o sdružení finančních prostředků uzavřenou ve smyslu § 262 obchodního zákoníku, jež má stejný obsah jako smlouva uzavřená s paní Slekovičovou. Přitom částka, která byla vypočtena pro investora činí 116.000,- Kč. Stejně i zde je uznávací prohlášení ze dne 3.4.1995 (ve stejný den byla podepsána smlouva). Spis také obsahuje smlouvu o poskytnutí finančního příspěvku investora uzavřenou 28.9.1995 s investorem paní Sobotkovou Marií, která se zavázala takto uhradit 13.000,- Kč.

Ve spise je založen výpis z Obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Plzni, oddíl B, vložka 375 na kterém je žalobce zapsán s předmětem podnikání, mimo jiné, výroba a dodávka vody, projektová činnost v investiční výstavbě, investorská a inženýrská činnost ve stavebnictví. Statutárním orgánem je představenstvo, jehož členy jsou, jako místopředsedkyně Olga Zámostná, člen představenstva Mgr. Vladimír Kulháněk, Ing. Ivan Popel, členem dozorčí rady je, Ing. Jan Sborník.

Podle pověření města Nová Role je patrné, že dne 1.1.1995 byl žalobce pověřen vybíráním příspěvků od investorských subjektů pro opravy, údržbu a rozvoj vodárenských zařízení na území města s tím, že vybrané peněžní částky smí žalobce použít jen ve prospěch města, nebude-li stanoveno jinak. Městský úřad v Ostrově, okres Karlovy Vary dne 25.3.1992 zaslal řediteli žalobce panu Ing. Vilímovi dopis, v němž sděluje, že město Ostrov souhlasí se sdružováním finančních prostředků na rozvoj vodovodů, kanalizace a ČOV ve městě formou povinných příspěvků investorů dle předloženého návrhu, když tyto příspěvky budou uloženy na samostatném účtu. Stejně tak pověřilo město Toužim žalobce vybíráním příspěvků dne 4.9.1994 za stejných podmínek jako město Nová Role, stejně i obec Pernink. Zásady, které schválila obec Březová dne 7.9.1992 uvádí, že každý investor stavby na území obce, který požaduje připojení objektu na veřejný vodovod, je povinen poskytnout finanční příspěvek na rozvoj vodovodů a kanalizací v obci a bez splnění této povinnosti nebude uděleno příslušným stavebním úřadem stavební povolení. Smlouva přitom bude uzavřena přímo mezi investorem a podnikem žalobce. Vytvoření fondu na sdružování finančních prostředků na rozvoj vodovodů a kanalizací v obci dle zásad pro poskytování finančního příspěvku investorů pro rozvoj technické infrastruktury města navržené žalobcem schválilo zastupitelstvo města Karlovy Vary 17.12.1991, obecní zastupitelstvo obce Otovice, obce Stanovice a obce Dalovice.

Podle pověření vydaného dne 27.6.1996 je pan Mgr. Jiří Kromus oprávněn jednat v právních záležitostech za společnost.

Dne 13.9.1996 se konalo ústní jednání, jehož se účastnil Ing. Antonín Jágl, Ing. Ladislav Růžička a Mgr. Jiří Kromus. Správní orgán přitom zjistil, že v okrese Karlovy Vary zajišťuje žalobce služby zhruba z 98 %. Vlastníkem kanalizačních sítí v jednotlivých obcích je Vodohospodářské sdružení obcí Karlovarska a provozovatelem je žalobce. Odpisy provádí žalobce, ve výši těchto odpisů platí nájem vlastníkovi a z tohoto nájmu jsou financovány investice. Přitom příspěvky na rozvoj opravy a údržby vodovodní a kanalizační sítě jsou požadovány od investorů na základě rozhodnutí obecních zastupitelstev. Mezi žalobcem a městy a obcemi ohledně vybírání těchto příspěvků došlo k dohodě. Nevybírají se však tyto příspěvky od investorů bytů a občanské výstavby sociálních objektů, jako nemocnic, domovů důchodců a od školských objektů a podobně. Vybrané prostředky jsou majetkem jednotlivých obcí, jsou doplňovány pro tyto účely na zvláštním zřízeném účtu u žalobce a je s nimi nakládáno pouze s rozhodnutím zastupitelstva příslušné obce. Takto vybrané prostředky nejsou zahrnuty do kalkulace ceny stočného. Splatnost příspěvků není podle smlouvy k datu vydání stavebního povolení, ale k datu kolaudace, napojení na kanalizaci není podmíněno příspěvkem. Odmítne-li investor uzavřít smlouvu, je přesto souhlas k napojení vydán. Částka není vymáhána, a to ani v případě, že uznávacím prohlášením investor uznal závazek zaplatit částku v jiném termínu.

Z výpovědi svědka Tomáše Procházky správní orgán zjistil, že setrval na skutečnostech uvedených ve stížnosti ze dne 4.7.1996, přitom formu pohrůžky ze strany žalobce upřesnil tak, že byla učiněna ústně, písemně jde o vyjádření žalobce, že investor musí zaplatit uvedený příspěvek do zahájení kolaudačního řízení. Celou věc projednával svědkův otec, který byl seznámen s účelem vybírání tohoto poplatku. Byly přiloženy dopisy, které byly vyměněny mezi Jiřím Procházkou a žalobcem, v nichž se Jiří Procházka obrací na žalobce se žádostí o písemné uznání neplatnosti smlouvy o sdružení finančních prostředků a uznávacího prohlášení, jež „byl nucen podepsat v jeden den a to 3.4.1995“. Nato následovala odpověď žalobce ze dne 23.9.1996 v níž je m.j. uvedeno, že nevidí žádný důvod, aby proklamoval neplatnost obou dokumentů, naopak tvrdí, že

smlouva i uznávací prohlášení jsou dokumenty platnými a závaznými. Poukázal také na to, že zaplacený příspěvek neslouží a nikdy neměl sloužit pro vlastní potřebu VAKu ale výhradně pro město a také že neví nic o tom, že by smlouvu či uznávací prohlášení podepsal pod nátlakem. Podle obsahu protokolu bylo jednání konáno v sídle žalobce dne 27.9.1996 a ve smyslu § 33 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, (správní řád) byla dána možnost účastníkům řízení klást otázky svědkovi.

Stejného dne na stejném místě za stejných okolností byla vyslechnuta jako svědkyně Dagmar Slekovičová, která uvedla, že ve stavebním povolení byla podmínka žalobce o uzavření smlouvy o poplatku za navýšení vody a odvádění odpadních vod do zahájení kolaudačního řízení. Ve stavebním povolení byla podmínka žalobce, že do kolaudace musí být podepsána smlouva o příspěvku. Ve spise je obsaženo stavební povolení vydané Úřadem města Karlovy Vary dne 2.11.1994 č.j. ÚHA/5335/94/Ha - 332.7, kterým se uděluje stavební povolení Josefu a Dagmar Slekovičovým na rekonstrukci a nástavbu objektu v Karlových Varech, Krymská s tím, že musí být v průběhu stavby splněna také stanovená podmínka žalobcem, že má dojít k uzavření nové kupní smlouvy na odběr pitné vody a smlouvy o poplatku za navýšený odběr pitné vody a odvádění navýšeného množství odpadních vod s nutností uzavření smlouvy ze strany investora do zahájení kolaudačního řízení. Dále je přiložen doklad (písemné prohlášení Ing. Stehlíka za žalobce) ve věci rekonstrukce a nástavby objektu Krymská, kde je uvedeno, že se upozorňuje, že investor musí před uzavřením nové kupní smlouvy na odběr pitné vody, kterou je povinen uzavřít do zahájení kolaudačního řízení, uzavřít se žalobcem smlouvy o poplatku za možnost navýšeného odběru pitné vody a odvádění navýšeného množství odpadních vod. Z výpovědi svědka Ing. Jiřího Poura z Grandhotelu PUPP Karlovy Vary, který byl vyslechnut žalovaným 27.9.1996 v sídle žalobce za účasti účastníka řízení, který měl možnost klást svědkovi otázky, žalovaný zjistil, že při rekonstrukci ubytovny Luisa při schvalování projektové dokumentace v roce 1991 byla podmínka žalobce uzavřít smlouvy na investiční příspěvek do zahájení kolaudačního řízení a totéž bylo i v dalších

případech. Z jednání se žalobcem vyplynula povinnost zaplatit tento příspěvek, což potvrdil i stavební úřad. K otázce, jakým způsobem žalobce vynucoval podepsání smlouvy svědek vypověděl, že ve vyjádření k projektové dokumentaci žalobce ve svém stanovisku upozorňuje na nutnost uzavření oné smlouvy. Pokud by nebylo vyjádření žalobce, stavební úřad by nevydal stavební povolení nebo při kolaudaci by byly komplikace. Přitom účel příspěvku byl znám. Uvedl, že se „domnívali, že poplatek je neoprávněný, ale protože se obávali komplikací v souvislosti se stavebním a kolaudačním řízením, přistoupili raději na zaplacení příslušných částek“.

Dále je přiložen dopis žalobce z 31.10.1994 ve věci stavební úpravy Hotelu Central Karlovy Vary adresovaný Grandhotelu PUPP, kde je uvedeno, „upozorňujeme na nutnost uzavření smlouvy se žalobcem o jednorázovém poplatku za možnost navýšení špičkového odběru vody a špičkového množství odváděných odpadních vod. Doklad o úhradě předmětné částky nutno předložit nejpozději do kolaudačního řízení“. V příloze je vypočten poplatek na rozvoj infrastruktury v daném případě ve výši 300.000,- Kč. Podle smlouvy na poskytnutí jednorázového finančního poplatku za napojení na veřejný vodovod a kanalizaci, případně zvýšený špičkový odběr pitné vody a špičkové vypouštění odpadních vod uzavřené podle § 51 o.z. v souladu se stanoviskem Ministerstva pro hospodářskou soutěž, je uveden jako investor Grandhotel PUPP Karlovy Vary. V odstavci předmět smlouvy je uvedeno, že poplatek je určen k financování staveb sloužících k rozvoji veřejných vodovodů a kanalizací v příslušné obci. V bodu III. Účel smlouvy je uvedeno, že uzavření smlouvy je podmínkou pro připojení uvedené stavby na veřejnou vodovodní a kanalizační síť. Smlouva byla uzavřena dne 15.3.1995. Podle protokolu z místního šetření ve věci stavební úpravy v Hotelu Central Karlovy Vary, jež prováděl příslušný stavební úřad pod č.j. OHA/2047/95/Ha - 330 (kolaudace stavby), je v bodě týkajícího se vyjádření žalobce na straně 2 protokolu uvedeno, že „smlouva na poskytnutí jednorázového finančního příspěvku byla uzavřena 15.3.1995 a poplatek byl uhrazen převodním příkazem ze dne 3.4.1995. Souhlasíme s vydáním

kolaudačního rozhodnutí; za žalobce Rožánková 4.4.1995". V dopisu zaslaného žalobcem firmě Studia AJT ve věci Grandhotelu PUPP dne 9.12.1994 je uvedeno, že „S vydáním stavebního povolení souhlasíme s podmínkou, že doplněný a opravený prováděcí projekt nám bude předložen ihned po jeho dokončení spolu s celkovými stávajícími i navrhovanými počty zařizovaných předmětů (včetně profilů) z důvodu stanovení výše poplatku investora na rozvoj infrastruktury města. Ten je nutno uhradit nejpozději do kolaudačního řízení. Podepsán Ing. Ladislav Růžička, jako vedoucí technického útvaru". Podle smlouvy o sdružení finančních prostředků uzavřené dne 26.7.1995 se Grandhotel PUPP Karlovy Vary zavázal zaplatit 53.000,- Kč jako příspěvek sloužící k rozvoji veřejných vodovodů a kanalizací příslušné obci za okolností, kdy úhrada této částky má předcházet kolaudačnímu řízení.

Podle sdělení Obecního úřadu Pernink, okres Karlovy Vary ze dne 7.10.1996 jsou v obci vybírány příspěvky od podnikatelských subjektů za připojení na veřejný vodovod, příp. nároku na zvýšený špičkový odběr. Přílohou byla učiněna smlouva o provozování vodovodních a kanalizačních zařízení uzavřená dne 18.11.1993 mezi žalobcem a Vodohospodářským sdružením obcí Karlovarska zastoupené předsedkyní Olgou Zámostnou. Předmětem smlouvy je, mimo jiné, pod bodem 3 písm. i) vydávání stanovisek k existenci vodovodní a kanalizační sítě a o podmínkách pro připojení na veřejný vodovod a veřejnou kanalizaci. Primátor města Karlovy Vary dne 7.10.1996 v dopise zaslaném Úřadu sdělil, že příspěvky na infrastrukturu byly vybírány asi do poloviny roku 1993. V současné době tyto poplatky vybírány nejsou, ale hledá se legislativní možnost, jak tyto prostředky sdružovat. Uvedl, že při územním a stavebním řízení není žádná vazba mezi příspěvkem a vydáním rozhodnutí stavebního úřadu, kdy stanoviska žalobce se hodnotí pouze z věcného, tj. technického hlediska, nikoliv z hlediska obchodních a finančních vztahů mezi investorem a žalobcem.

Podle sdělení starosty obce Březová z 9.10.1996 tato obec příspěvky nevybírala, stavební povolení vydává pro obec Úřad města

Karlovy Vary. V některých případech vybírá tyto příspěvky žalobce, vazba na vydání stavebního povolení úřadu není známa. Obdobně se vyjádřil i Městský úřad v Ostrově, který uvedl, že městské radě byly předloženy zásady a důvodová zpráva pro vybírání příspěvku a tyto zásady byly 6.10.1992 odsouhlaseny městskou radou. Stavební úřad nikdy nepodmiňoval vydání stavebního povolení nebo kolaudačního rozhodnutí dokladem o zaplacení.

Podle stanoviska Ministerstva zemědělství ČR z 1.10.1996 adresovaného k dotazu žalovaného je postup veřejných vodovodů a kanalizací při vymáhání jakýchkoliv finančních částek před zřízením přípojky neoprávněný, neboť to nevyplývá z žádných předpisů.

Ve spise se dále nalézá smlouva o poskytnutí finančního příspěvku investora Kranzle, s.r.o. Dubina ve výši 116.000,- Kč za podmínek shodných jako u výše citovaných smluv. Tato smlouva se nazývá smlouvou o poskytnutí finančního příspěvku investora.

Jana Šmidlová, referentka žalobce jako svědek vyslechnutá dne 14.10.1996 uvedla, že byla pověřena sjednávat či uzavírat s investory smlouvy o poskytnutí finančních příspěvků investorů na základě pokynu vedení zaměstnavatele. Výpočet příspěvků či poplatků byl dán směrnými čísly stanovenými ČSN 7366 55. Od května 1993 uzavíral žalobce s investory smlouvy o poplatek a od účinnosti výměru byly tyto smlouvy přepracovány na smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku investora. Zásady, jimiž se řídila při své práci nestanoví žádný postup proti těm investorům, kteří odmítnou smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku uzavřít. Obsah smlouvy oprávněna změnit nebyla, to náleželo pouze vedení společnosti.

Ve spise je založen dopis Ministerstva pro hospodářskou soutěž z 28.6.1993 VAKu Karlovy Vary, s.p. ve věci stanoviska k povinnostem přispívat do účelových fondů rozvoje technické infrastruktury. Uvedl, že dnem 1.7.1992 nabyl účinnosti výměr FMF, MF ČR a MF SR č. 03/92 z 11.6.1992, kterým se měnil a doplňoval seznam zboží s regulovanými cenami. Tímto výměrem byly z regulovaných cen

vypuštěny „voda pitná a užitková pro ostatní odběratele a voda odpadní odvedená od ostatních odběratelů“, pro domácnosti byla cena nadále regulována. Další výměr MF ČR č. 01/93 ze dne 13.11.1992 jen upravil maximální cenu vodného a stočného pro domácnosti (vodné 5,- a stočné 4,- Kč za m³, pro ostatní odběratele byla cena vodného a stočného nadále neregulována). Ministerstvo pro hospodářskou soutěž nespátřuje v postupu žalobce při vytváření účelového fondu na rekonstrukce sítě požadování poplatků za připojení od odběratelů s výjimkou domácností, kde cena za službu celkem podléhala regulaci MF, rozpor se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Dnem 15.5.1993 nabyl účinnosti výměr MF ČR č. 07/93 ze dne 5.5.1993, kterým se mění a doplňuje seznam zboží regulovanými cenami. Cena vodného a stočného je ode dne nabytí účinnosti tohoto výměru usměrňována věcně pro všechny odběratele s přesným určením postupu při její kalkulaci. Tato regulace stanovuje způsob započítávání investic na modernizaci, rekonstrukci atd. do ceny. Zavedením tohoto způsobu regulace již není přípustné, aby žalobce, který má dominantní postavení na relevantním trhu, vázal svůj souhlas k vydání rozhodnutí o stavebním povolení na poskytnutí finančního příspěvku do jakéhokoliv fondu.

Dne 14.10.1996 se žalobce seznámil s výsledky správního šetření.

Městský úřad v Toužimi uvedl, že mu není známo, zda žalobce vybírá předmětné příspěvky. Stavební povolení nejsou nijak vázána či podmínována zaplacením poplatku či příspěvku.

Úřad města Karlovy Vary zaslal žalovanému sdělení podepsané vedoucím oddělení stavebního řízení odboru hlavního architekta Úřadu města Karlovy Vary dne 21.10.1996, podle něhož odbor hlavního architekta vyžaduje při povolování staveb stanovisko žalobce a standardní vyjádření také zasílá. Tato stanoviska v podmínkách stavebního povolení zohledňuje, nesplnění bodu č. 3 příloženého stanoviska však není důvodem k nezkolaudování stavby, neboť se jedná o obchodní záležitost. Podle příloženého protokolu o kolaudaci je uvedeno i stanovisko žalobce, které je na protokolu komentováno

„kromě námitky žalobce, která se netýká technického řešení stavby“. Tato námitka je uvedena tak, že žalobce k technickému provedení nemá připomínek, nebyla však dodržena podmínka žalobce uzavřít smlouvu o poplatku za možnost navýšeného odběru pitných vod a možnost zvýšeného vypouštění odpadových vod a vzhledem k tomu nesouhlasí s vydáním kolaudačního rozhodnutí.

Spis obsahuje Zásady žalobce pro sdružování finančních prostředků na rozvoj a zřízení vodovodů a kanalizací v nichž je uvedeno, že každý investor stavby, který požaduje připojení objektu na veřejný vodovod a kanalizaci na území nějaké obce, je povinen poskytnout finanční příspěvek na rozvoj vodovodů a kanalizace v této obci. Výjimku tvoří investoři bytů, nemocnic, zdravotnických zařízení apod..

Správní spis také obsahuje žalobcem předložené výpočty příspěvků, „neuzavřené smlouvy“ k 30.8.1996 v celkové výši 31.654 193,- Kč, „uzavřené smlouvy“ k 30.8.1996 ve výši 9.609 404,- Kč, dále inventurní soupis závazků účtu 4791110, souhrnný přehled zaplacených příspěvků - sdružených finančních prostředků z jednotlivých obcí a to Karlovy Vary, Ostrov, Březová, Otovice, Dalovice, Toužim, Pernink v roce 1994 v celkové výši 957.000,- Kč, v roce 1995 899.087,- Kč, v roce 1996 37.000,- Kč. Dále přehled použití sdružených finančních prostředků a zůstatek na účtu, jakož i přehled placení přímo zpříspěvků a úhrady investičních faktur z prostředků sdružených a korespondenci týkající se fakturování investičních akcí z účtu sdružených finančních prostředků k požadavkům investorů na zaplacení investičních akcí.

Podle rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž ze dne 31.10.1996 č.j. S 108/96 - 220 jednání žalobce spočívající v podmiňování udělení souhlasu některým investorům a stavebníkům k napojení na veřejný vodovod a veřejnou kanalizaci a uzavření smlouvy na dodávku pitné vody a odkanalizování objektu potřebných pro vydání stavebního povolení a kolaudačního řízení, uzavřením smluv o sdružení finančních prostředků, nebo smluv o poskytnutí

finančních prostředků investora a úhradu částek v nich uvedených, je zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 9 odst. 3 zákona. Za to byla uložena pokuta ve výši 200.000,- Kč. V důvodech tohoto rozhodnutí je především vymezen relevantní trh jako trh zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod z objektů a další služby s tím související. Po stránce časové rok 1993 až ke dni vydání rozhodnutí a po stránce geografické rozložení vodovodní a kanalizační sítě na území okresu Karlovy Vary. Dále ministerstvo vyšlo z písemných stížností investorů a stavebníků, výpovědi zástupce účastníka řízení a svědků, stanoviska Ministerstva zemědělství, výměru MF č. 01/94, 95, 96, stanoviska obcí a uzavřel, že protiprávnost jednání spatřuje v podmiňování udělování souhlasu žalobce investorům a stavebníkům k napojení na veřejný vodovod a kanalizaci, potřebným pro vydání stavebního povolení a uzavření smlouvy na dodávku pitné vody a odvodu odpadních vod, která je podmínkou ke kolaudačnímu řízení, uzavřením smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku investora, na jejíž základě požadoval úhradu částek v těchto smlouvách uvedených. Tímto jednáním porušil zákaz uvedený v § 9 odst. 3 zákona, neboť investor či stavebník nemá jinou možnost nahradit souhlas správce vodovodní a kanalizační sítě souhlasem jiné instituce. Přitom žalobce po zahájení správního řízení v daném jednání pokračuje. Při stanovení výše pokuty bylo přihlédnuto k finanční náročnosti investičních akcí zajišťovaných žalobcem.

Ve spise jsou založeny dopisy Grandhotelu PUPP Karlovy Vary, Městského úřadu Toužim, Obecních úřadů Pernink, Březová a primátora města Karlovy Vary, ve kterém vyjadřují nesouhlas s rozhodnutím; v dopise Grandhotelu PUPP z 12.11.1996 je doslova uvedeno, že „v žádném případě nechápali investorský příspěvek jako nátlak či pohrůžku v otázkách napojení na veřejnou vodovodní kanalizační síť ve městě, ale jako příspěvek na rozvoj infrastruktury v uvedeném oboru“.

V podaném rozkladu žalobce uvedl, že je pravdou, že s podnikatelskými subjekty uzavíral smlouvy o placení příspěvků, byl

v nich však také vždy uveden účel a výše příspěvku a způsob propočtu. Namítl, že ve správním řízení byli vyslechnuti zástupci subjektů, s nimiž byly smlouvy uzavřeny před 15.5.1993 a v průběhu řízení nesměli být přítomni výsledků těchto subjektů či jejich zástupců. Třebaže investorský příspěvek vybírali vlastním jménem, činili tak na základě usnesení či pověření zastupitelstev obcí. Nebylo nikde prokázáno, že by stavba nebyla povolena nebo zkolaudována z popudu žalobce. Také nebylo prokázáno a nikdy se nestalo, že by takovouto pohledávku soudně žalobce uplatňoval. Správní orgán také nepřihlížel nebo jenom povrchně a nepřesně k vyjádřením dotázaných obcí. Napadl také zdůvodnění rozhodnutí, jež nemá podle žalobce žádnou vypovídací schopnost a jde o snahu najít porušení zákona za každou cenu. Poukázal také na to, že nedocházelo ke zlepšování hospodářského výsledku.

Žalobce sdělil výši čistého obratu za rok 1995 ve výši cca 283,5 miliónu Kč. Z inventurního soupisu závazků účtu „Dlouhodobé závazky VSOK“ ke dni 31.12.1995 a ze soupisu „uzavřených smluv k 30.8.1996, je patrné, že jde o souhrn finančních částek, vyplývajících ze smluvních vztahů mezi žalobcem a Vodohospodářským sdružením obcí.

Rozhodnutím z 26.5.1997 č.j. R 36/96 změnil předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak, že upravil období, ve kterém mělo ke zneužití monopolního postavení soutěžitele dojít, a to v době od 1.1.1994 do 14.10.1996. Jednání mělo spočívat v podmiňování souhlasu k napojení některých investorů a stavebníků na veřejný vodovod a veřejnou kanalizaci, nebo k navýšenému odběru pitné vody a odvádění navýšeného množství odpadních vod, uzavřením smlouvy o poskytnutí jednorázového finančního poplatku, smlouvy o sdružení finančních prostředků nebo smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku investora a úhradu finančních částek v nich uvedených před podpisem kupní smlouvy na odběr pitné vody. Pokutu za toto jednání zvýšil na 1 milión Kč. Rozhodnutí odůvodnil tím, že zjistil, že obce Karlovy

Vary, Březová, Otovice, Dalovice, Toužim a Pernink založily Vodohospodářské sdružení obcí Karlovarska (VSOK) které je vlastníkem kanalizačních sítí v jednotlivých obcích, rovněž tak vodovodních sítí. Z podnětu žalobce byla uzavřena s VSOK smlouva, na základě které jednotlivé obce pověřily žalobce vybíráním příspěvku na rozvoj technické infrastruktury od stavebníků a investorů (s výjimkou u staveb bytů, nemocnic, zdravotnických zařízení, předškolních a školních zařízení denního studia, veřejných komunikací a veřejné zeleně). Zastupitelstva obcí na základě materiálu, který zpracoval žalobce (Zásady pro sdružování finančních prostředků pro rozvoj zařízení vodovodů a kanalizací), tyto zásady schvalovala a publikovala formou obecně závazných vyhlášek. Žalobce tyto příspěvky vyžadoval jako povinnost od investorů, a to v souvislosti se svým vyjádřením ke stavebnímu povolení nebo kolaudačnímu rozhodnutí. Stavební úřady tyto požadavky začleňovaly do svých rozhodnutí, čímž jim poskytovaly zdání legality. Finanční příspěvky byly soustředěny na účtu žalobce a bylo s nimi nakládáno dle dispozic jednotlivých obecních zastupitelstev. Žalobci tedy žádný majetkový prospěch nevznikl, resp. nebyl prokázán. Dále žalovaný uvedl, že je skutečností, že dopisem z 28.6.1993 zaujal stanovisko k otázce povinnosti přispívat do účelových fondů rozvoje technické infrastruktury, avšak důležitý je závěr, podle něhož od 15.5.1993 již není přípustné, aby žalobce vázal svůj souhlas k vydání rozhodnutí o stavebním povolení na poskytnutí finančního příspěvku do jakéhokoliv fondu. Uvedl, že se neprokázalo vynucování podpisů smlouvy o poskytování investorských příspěvků, ale šlo o podmiňování udělování souhlasu k napojení na veřejný vodovod a kanalizaci uzavřením smluv o sdružení finančních prostředků. Výslechy svědků měly být nesporně konány za účasti účastníka řízení, projevil-li o to zájem. Považuje to však za formální chybu, jelikož to podstatné, co svědkové uváděli, žalovaný nijak nepopírá a popřít ani nemůže, např. že zástupce Grandhotelu PUPP konstatoval, že žalobce ve svém stanovisku upozornil na nutnost uzavření smlouvy na investiční příspěvek a předložení dokladu o zaplacení do zahájení kolaudačního řízení. Upřesnil časové hledisko jednání žalobce, když jednání, jež bylo před datem 1.6.1994 je pro posouzení věci

irelevantní a v každém případě nepostižitelné. Obce v projednávané věci nemohou být účastníky řízení, a proto se omezuje na konstatování, že postup obcí nebyl v souladu s právní řádem. Dále se zabýval tím, že žalobce vyžadoval investorský příspěvek různou formou, jak smlouvu o sdružení prostředků, smlouvou o poskytnutí finančního příspěvku investora či smlouvou o poskytnutí jednorázového finančního poplatku za napojení na veřejný vodovod a kanalizaci, případně zvýšený špičkový odběr pitné vody a špičkové vypouštění odpadních vod uzavřený podle § 51 OZ v souladu se stanoviskem Ministerstva pro hospodářskou soutěž. Všechny tyto smlouvy, byť mají různou formu, mají společné to, že zajišťují neoprávněné získání finančních prostředků od investorů a stavebníků za účelem financování vodohospodářských staveb. Zabývá se i charakteristikou jednotlivých smluv z hlediska občanského zákoníku, resp. obchodního zákoníku. Uvedl, že pro posouzení věci není významné k jakému účelu byly investorské příspěvky použity, přičemž lze souhlasit s tím, že nesloužily k obohacení žalobce. Stejně nebylo možné přihlédnout k námitce, že nebylo prokázáno nepovolení stavby nebo kolaudace z popudu žalobce, když se napadené rozhodnutí touto otázkou nezabývá. Námitku, že správní orgán přihlédl jen povrchně a nepřesně k vyjádření dotazovaných obcí, nepovažoval za důvodnou, neboť žádné vyjádření nemůže změnit právní kvalifikaci jednání žalobce. Uznal však námitku, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nemá vypovídací schopnost, a proto tento nedostatek napravil. Obdobně otázka, zda žalobce vázal splatnost příspěvku dle smlouvy k datu vydání stavebního povolení či k datu kolaudace, má význam pouze z hlediska potřeby spolehlivého zjištění stavu věci. Také se zabýval rozborem konkrétních důkazů, které byly v průběhu správního řízení provedeny. Uvedl, že zvýšil pokutu proto, protože uložená pokuta neodpovídala principu proporcionality a nebyla úměrná závažnosti porušení zákona, neboť to, co žalobce inkasoval na základě shora uvedených smluv, tj. 1.893 087,- Kč nebylo možné považovat za majetkový prospěch a proto se z této částky neodvozuje ani výše pokuty. Vyjadřuje však výši finanční újmy spotřebitelů pitné vody, kteří se podílejí na zaplacení této částky. Při úpravě výše pokuty přihlédl k délce trvání protiprávního jednání i k výši

pokut, které ministerstvo ukládalo v obdobných případech jiným soutěžitelům. Ve správním řízení neplatí pro odvolací nebo rozkladové řízení zásada *ne in peius*. Vymezil relevantní trh tak, že tvoří služby spojené s dodávkou pitné vody a čištěním odpadních vod, nikoliv tzv. další služby s tím související, jak je uvedeno v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Také upřesnil, že na geografickém trhu, vymezeném územím okresu Karlovy Vary, má žalobce monopolní postavení, nikoliv dominantní. Uznal formální vadu prvostupňového rozhodnutí spočívající v označení průběhu správního řízení, odborného posouzení úřadu a protiprávnosti jednání za podklady, z nichž ministerstvo vycházelo v průběhu správního řízení, neboť mělo být uvedeno, že tyto skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí, nikoliv správního řízení.

Soud v nařízeném jednání přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které mu předcházelo, ale žalobu neshledal důvodnou. O námitkách žalobce uvážil takto:

S účinností od 1. listopadu 1996 byl zřízen Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, na něhož přešla podle § 1 odst. 5 písm. e) zákona č. 272/1996 Sb. dosavadní působnost vyplývající ze zákona a dalších právních předpisů z Ministerstva pro hospodářskou soutěž.

Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy na základě žalob nebo opravných prostředků zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy. Podle § 249 odst. 1 o.s.ř. řízení se zahajuje na návrh, který se nazývá žalobou. Podle druhého odstavce pak žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu a jaký konečný návrh činí.

Podle § 250i odst. 1 o.s.ř. při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí je pro soud rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí; dokazování se neprovádí. Podle

třetího odstavce pak k vadám řízení před správním orgánem soud přihlédne, jen jestliže by vzniklé vady mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Podle § 245 odst. 2 o.s.ř. u rozhodnutí, které správní orgán vydal na základě zákonem povolené volné úvahy (správní uvážení), přezkoumává soud pouze, zda takové rozhodnutí nevybočuje z mezí a hledisek stanovených zákonem.

Podle zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon č. 63/1991 Sb. ve znění zákonů č. 495/1992 Sb. a č. 286/1993 Sb.), § 1 odst. 1 účelem tohoto zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů (dále jen „zboží“) proti jejímu omezování, zkreslování, nebo vylučování (dále jen „narušování“). Podle § 2 odst. 1 písm. a) se tento zákon vztahuje na fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen „soutěžitelé“).

Podle § 9 odst. 1 zákona získá-li soutěžitel sám nebo v dohodě s jinými soutěžiteli takové postavení na relevantním trhu, že není vystaven soutěži vůbec (monopolní postavení), popřípadě není vystaven soutěži podstatné (dominantní postavení), je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit ministerstvu. Podle odstavce 2 dominantní postavení na trhu má soutěžitel, který dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30% dodávek shodného, porovnatelného, nebo vzájemně zastupitelného zboží.

Podle třetího odstavce monopolní nebo dominantní postavení nesmí být soutěžitelem zneužíváno na újmu jiných soutěžitelů nebo

spotřebitelů ani na úkor veřejného zájmu. Zneužitím je zejména a) přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění, b) vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí, c) uplatňování rozdílných podmínek při shodném, či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tyto účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, d) zastavení či omezení výroby, odbytu nebo technického vývoje zboží za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu na úkor kupujících.

V daném případě není zpochybňována osobní působnost zákona na žalobce, to znamená, že monopolní postavení žalobce jako předpoklad k uplatnění zákona ze strany žalovaného není rozporováno. Žalobce spadá pod režim § 9 odst. 3 zákona.

Mezi účastníky soudního řízení není sporu, pokud jde o tato skutková zjištění: Žalobce uzavřel od 1.1.1994 do 14.10.1996 smlouvy, jejichž obsahem byl závazek druhé smluvní strany poskytnout finanční příspěvek určený na stavby objektů veřejného vodovodu a kanalizace nebo objektů souvisejících na území obce, v níž se nachází sídlo poskytovatele příspěvku. Smlouvy uzavírá žalobce z pověření příslušných obcí. Finanční prostředky nebyly majetkem žalobce, o jeho použití rozhodovaly orgány obce, v jejímž vlastnictví dotčené objekty byly a nezaplacení finančních příspěvků nebylo ze strany žalobce ani příslušné obce sankcionováno či vymáháno. Případné nepodepsání smlouvy nemělo za následek žádnou sankci nebo znevýhodnění vůči ostatním subjektům. Nebylo také prokázáno, že by v důsledku nezaplacení finančního příspěvku došlo k odepření vydání jakéhokoliv povolení orgánu státní správy. Nebyl také zjištěn konkrétní majetkový prospěch žalobce.

Žalovaný spatřuje v postupu žalobce porušení § 9 odst. 3 zákona, když jeho činnost označil za podmiňování vydání souhlasu k napojení investorů stavebníků na veřejný vodovod na smlouvu o poskytování finančního příspěvku. Jde tedy zejména o to, zda zjištění provedená žalobcem nejsou v rozporu se skutečným stavem věci a zda právní hodnocení není v rozporu se zákonem.

Z dokazování, jak jej provedl žalovaný je nepochybně prokázáno, že žalobce uzavíral smlouvy, které

- byly uzavírány se stavebníky (investory), kteří požadovali připojení své stavby na veřejnou vodovodní a kanalizační síť,
- časově předcházely vydání kolaudačního rozhodnutí,
- předpokládaly uhrazení podle určitých zásad vypočtených finančních příspěvků,
- ve svých ustanoveních zakotvovaly povinnost splnění finančního závazku ve vazbě na vydání kolaudačního rozhodnutí. Závazek takto přijatý byl zajišťován prohlášením o uznání dluhu.

Jak vyplývá ze smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku investora uzavřené s D. Slekovičovou 26.1.1996 nebo ze smlouvy o sdružení finančních prostředků uzavřené ve smyslu § 262 obchodního zákoníku uzavřené s J. Procházkou 3.4.1995 nebo smlouvy na poskytnutí jednorázového finančního poplatku .... uzavřené dle § 51 o.z. s GH PUPP Karlovy Vary, a.s. dne 6.3.1995, jednalo se obsahově o týž požadavek na zaplacení určitým způsobem vypočtené sumy, určené k rozvoji veřejných vodovodů a kanalizací v příslušné obci. Přitom ve všech třech typech smluv je použita formulace vymezující účel smlouvy, že totiž „poplatek umožní investorovi napojení stavby na veřejný vodovod a kanalizaci nebo zvýšení špičkových odběrů pitné vody a špičkového vypouštění odpadních vod do veřejné kanalizace“ a že buď „doklad o zaplacení předloží investor žalobci při uzavírání

smlouvy na odběr pitné vody a odkanalizování, které předchází kolaudační řízení" nebo přímo, že „uzavření této smlouvy je podmínkou pro připojení stavby na veřejnou vodovodní a kanalizační síť". Potvrzením vážnosti, kterou smlouvám žalobce přikládal, jsou i „uznávací prohlášení" podepisovaná jako uznání pohledávky žalobce z výše uvedených smluv. Samotné kolaudační řízení probíhalo tak, že žalobce se neopomněl nikdy vyjádřit o tom, zda příspěvek na veřejnou kanalizaci (vodovody) byl zaplacen a v závislosti na tom vyjadřoval svá stanoviska ke stavbě před, resp. při kolaudačním řízení, jak jednoznačně vyplývá zejména ze stavebního povolení vydaného Úřadem města Karlovy Vary z 2.11.1994 nebo z protokolu o kolaudaci akce Hotelu Central Karlovy Vary ze dne 4.4.1995 či z protokolu o kolaudaci sepsaného po 12.5.1994 č. OHA 78/63/94, jak byly uvedeny shora. U posléze uvedeného protokolu mělo jít dle vyjádření Úřadu města Karlovy Vary o standardní vyjádření, přitom šlo o nesouhlas s vydáním kolaudačního rozhodnutí pro neuzavření smlouvy o příspěvku. Žalovaný tedy prokázal, že smlouvy obsahovaly taková ujednání, která směřovala k navození situace, při níž stavebník důvodně mohl předpokládat, že nezaplacení příspěvku může mít za následek komplikace při řízení před stavebním úřadem. Přitom postup žalobce se neopíral o žádný právní předpis, který by sjednávání příspěvku jakkoliv předpokládal. Soukromoprávní smluvní báze opírající se o občanský či obchodní zákoník nemůže ve svých důsledcích narušit kogentní normy. Smyslem ochrany hospodářské soutěže není rozhodovat na hraně zájmů soutěžitelů, spotřebitelů či veřejného zájmu při soukromoprávních aktivitách spotřebitelů, ale pouze „vybalancování" podmínek pro zajištění fair prostředí na trhu zboží tam, kde tržní mechanismy jsou potlačeny, deformovány, či kde je třeba stimulačního účinku v závislosti na ekonomické politice státu, zde reprezentované Úřadem pro ochranu hospodářskou soutěže. Ten je ze zákona oprávněn volit míru intenzity zásahu do prostředí trhu. V tom spočívá nezastupitelná role exekutivního uvážení, zvaného uvážení správním, jež se formuluje v mezích příkazů a zákazů právních norem. Vlastní zásahy správního orgánu však lze posuzovat již jen z pohledu správnosti aplikace - výkladu zákona. Ani v posuzovaném případě tomu není jinak.

Žalobce nepochybně působí na trhu zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod v okrese Karlovy Vary. Právě na tomto trhu má výsadní postavení vůči spotřebitelům, pro něž napojení se na veřejnou vodovodní či kanalizační síť představuje standardní řešení při zřizování nových odběrních míst, při okrajové možnosti vybudovat vlastní zdroje vody či vlastní domovní čistírnu odpadních vod, resp. žumpy s vyvážením do čistírny odpadních vod. Samotná možnost vybudování těchto zařízení nepředstavuje konkurenci veřejnému vodovodu a kanalizaci, neboť jde o soukromý projekt nepůsobící na trhu a neschopný ovlivnit chování provozovatele veřejných sítí. Nejde ani o nabídku standardně nabízenou jako alternativu napojení se na veřejné sítě, ale o zcela odlišný způsob řešení vlastního požadavku. O konkurenci by šlo v případě existence paralelní sítě, nebo při srovnatelně obtížném využití jiné běžně nabízené služby, vycházející z hlediska spotřebitele ze stejných principů, tedy smluvního zajišťování dodávek vody a likvidace odpadů s obdobnými náklady a obdobným mechanismem fungování. Takovou alternativou však svépomocná výstavba soukromé studny či odpadu není. V dané lokalitě je veřejná síť vodovodů a kanalizací natolik výrazně dominujícím systémem, že lze hovořit o monopolní tržní moci. Lze tedy uzavřít, že žalobce v monopolním postavení sjednával smlouvy, jimiž zavazoval stavebníky k zaplacení příspěvků, k nimž z hlediska zákona nebyli povinni, neboť soud nezná žádný právní předpis, který by takovouto povinnost stanovil. Za této situace soud považuje za nadbytečné toto konstatování dále odůvodňovat, neboť by šlo o průkaz neexistence toho, co není ani tvrzeno, v daném případě zvláštního zákona, který by měl ospravedlnit jednání žalobce.

Zbývá zodpovědět, zda popisované jednání žalobce spadá pod ustanovení § 9 odst. 3 zákona, v daném případě o podřazení pod tzv. generální klausuli; tedy i o to, zda zákon byl žalovaným vyložen správně a zda demonstrativní výčet tam uvedený byl rozšířen o popisované jednání v souladu s účelem zákona, jímž je ochránit hospodářskou soutěž na trhu. Zákon v § 9 odst. 3 zajišťuje ochranu

hospodářské soutěže ve zvláštních případech, jmenovitě, jde-li o soutěžitele s monopolním, resp. dominantním postavením. Takový soutěžitel právě pro specifické podmínky na trhu dané jeho výlučným postavením je vystaven silnější reglementaci, než soutěžitel, jež onu tržní moc nemá. Zákon zakazuje taková jednání, která směřují k vynucení něčeho, co není vůči zejména soutěžitelům a spotřebitelům poctivé (fair) a co by nebylo možné vyžadovat při existenci řádné konkurence. Za takovýto unfair požadavek lze rozhodně považovat nasmlouvaný příspěvek na zajištění akce, která bezprostředně nesouvisí s požadovaným plněním. Neuspěje argumentace, že šlo o zprostředkování požadavků obcí, neboť tuto činnost nerealizovaly obce, ale výlučně žalobce, který tak činil právě z pozice silnějšího při projednávání žádostí stavebníků. Nešlo totiž ani o to, že by napojení konkrétních stavebníků bezprostředně předcházela výstavba nového vodovodního a kanalizačního řadu, když příspěvek byl určen veřejným účelům plánovaných systémů. Soud nerozporuje, že peníze takto získané sloužily určeným cílům, které samy o sobě zajisté jsou přínosem k rozvoji obcí, avšak způsob jejich získávání je výrazně neetický, a protože se neopírá o žádný zákon, splnil předpoklad pro jeho označení za zneužívající postavení žalobce. Stavebníci - investoři totiž neměli jinou možnost, než přistoupit na požadavek příspěvek zaplatit. Skutečnost, že žádný ze stavebníků nepřehodnotil své závěry na veřejnou síť se napojit, svědčí o výlučnosti poskytovaných služeb žalobcem.

Nad rámec soud připomíná, že právě pohyb spotřebitelů při neférovém chování soutěžitelů je i při aplikaci článku 86 Římské smlouvy Komisí EC či Evropským soudním dvorem v Lucemburku běžně sledován a vyhodnocován jako průkaz dominantní tržní moci či jejího zneužívání. V daném případě k žádnému pohybu mezi spotřebiteli nedošlo, neboť těmto se nenabízela žádná alternativa ve smyslu reálné konkurence. Z důkazů, které žalovaný provedl je patrné, žalobce všechna svá vyjádření ohledně příspěvků směřoval k navození představy u stavebníků, že jde o závazek platný s pevným datem splatnosti, obvykle před kolaudačním řízením, a také podle splnění tohoto závazku vydával svá stanoviska ke kolaudaci staveb. Stěžít lze

vystačit s úvahou, podle které by se stavebníci nemuseli zatěžovat se závazností předmětných smluv, resp. s ohledem na absenci sankcí ze strany stavebních úřadů, když zejména zdání legitimacy, jež bylo celému postupu žalobce poskytováno i ze strany stavebních úřadů, bylo logickým předpokladem pro to, aby stavebníci na takový závazek přistupovali. Soud považuje za přirozenou obavu stavebníků, že stavební řízení bude zkomplikováno, nezaplatí-li příspěvek, jestliže žalobcova stanoviska vydávaná v průběhu stavebního řízení byla stavebními úřady tolerována. Je nevýznamné, že v konečné fázi nemuselo být k nim přihlíženo, neboť většinou již účel postupu žalobce byl naplněn. Stavebník měl tedy důvod obávat se negativních postojů stavebních úřadů při absenci kladného stanoviska žalobce, a tudíž obrana vedená tímto směrem je lichá. To vše za situace, kdy postup žalobce a stavebních úřadů nebyl náhodný, ale předem dohodnutý v tom, že obce samy požadovaly příspěvek a jeho vybírání včetně formy, plně ponechaly na žalobci. Samy pak jednání žalobce, o němž věděly, přinejmenším tolerovaly. Tím také vytvořily příhodné podmínky pro pokračování předmětných aktivit žalobce. Příspěvek nebyl technicky nezbytnou podmínkou pro splnění žádosti stavebníka na připojení se k veřejné síti, ale toliko prostředek pro budoucí rozvoj veřejné sítě v obecné rovině. Snaha obcí o zabezpečení dostatku financí pro tento účel nesmí nést stopy jednání obcházejícího zákon, či být v přímém rozporu s ním. Podobně nemůže být akceptována ani spolupráce žalobce na tomto záměru realizovaná stejným způsobem. Rozšiřováním sítě vodovodů a kanalizací mohl žalobce jediné získat další potencionální odběratele svých služeb.

Soud neshledal žádná taková procesní pochybení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ve smyslu § 250i odst. 3 o.s.ř.. Přitom vzal v úvahu nikoliv v žalobě, ale v rozkladu uváděné námítky žalobce na nesprávný postup žalovaného při provádění důkazů výsledkem svědků. Soud ze spisového materiálu, z protokolu o výsleších, jak byly citovány shora, má za prokázané, že svědci uvedení v důvodech tohoto rozsudku byli vyslýcháni v budově žalobce a ten jim mohl klást otázky a také otázky kladl. K jiným než takto

pokračování

provedeným svědeckým důkazům soud nepřihlížel. Stejně tak soud nevzal v úvahu takové důkazy, které se vztahovaly k jednání žalobce mimo období vymezené 1.1.1994 až 14.10.1996. Zejména ze souhlasného stanoviska obou zástupců účastníků řízení vyjádřeného při ústním jednání před soudem vyplynulo, že výslechem svědků Procházky, Slekovičové a Ing. Poura byl přítomen zástupce žalobce, avšak nedopatřením nebylo jeho jméno uvedeno v protokolech pořázených žalovaným (u Procházky a Slekovičové), kdežto u Ing. Poura je uveden za žalobce Mgr. Kronus. Vzhledem k tomu, že výslechy byly konány ve stejný den a v sídle žalobce, soud nemá o pravdivosti tohoto prohlášení pochyb. Výslechem Jany Šmidlové nebyly zjištěny žádné nové skutečnosti, o nichž by do té doby žalovaný nevěděl, a to přímo z předchozích vyjádření samotného žalobce. Proto také nepřítomnost zástupce žalobce u tohoto výslechu nemohla mít vliv na výrok rozhodnutí. Proto ono procesní pochybení žalovaného soud nepokládá za nezákonnost, která by mohla mít na rozhodnutí vliv, pro kterou by bylo nezbytné rozhodnutí žalovaného zrušit.

Žalobce se v průběhu celého správního řízení dovolával zohlednění žalovaným dříve vyjádřeného stanoviska k povinnostem přispívat do účelových fondů rozvoje technické infrastruktury. V uvedeném stanovisku je však jasně vyzdvižena vazba na regulaci cen, tedy k porušení zákona nedocházelo tam, kde cena nebyla regulována státem, avšak již tento dopis stanoví datum 15.5.1993, od kdy již není možné takto postupovat, neboť právě tímto dnem nabyl účinnosti výměr MF ČR č. 07/93, kterým je regulována cena vodného a stočného pro všechny odběratele. Zda však bylo toto stanovisko platné pro období do 15.3.1993 správné, nepřísluší soudu v tomto řízení hodnotit a soud z něj ani z hlediska obsahové správnosti nevychází. Pro toto řízení je však významné potud, že bylo žalobci známo, že od 15.5.1993 může být pokračování vybírání příspěvků hodnoceno jako protisoutěžní chování.

Náš právní řád nezná žádnou obdobu vydávání tzv. „negative clearance“ či „administrative (comfort) letters“ ve vztahu k § 9 odst. 3 zákona, jako je tomu v řízení před Komisí EC v prve jmenovaném případě dle čl. 2 nařízení Rady č. 17/62 a v druhém případě viz. c.Guérláin (XXI Report on Competition Policy).

Soud tedy neshledal žádné důvody, které by svědčily o nezákonnosti posudku žalovaného, a to ani pokud se týká řízení v prvním stupni, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu nárok, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému tato náhrada ze zákona nenáleží (§ 250k odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 250j odst. 4 o.s.ř.).

V Olomouci dne 4.12.1997

Za správnost vyhotovení:

17.12.1997

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu